

вологи в ґрунті, може спричинити зростання повторюваності та інтенсивності посух[1].

Висновки. Зміна клімату є найбільш важливою і складною проблемою у сфері природокористування і охорони навколишнього середовища. Кліматичним змінам сприяють як природні, так і антропогенні чинники. Загальним ефектом діяльності людини щодо зміни клімату є глобальне потепління, зміна моделей атмосферних опадів, виникнення екстремальних явищ (посухи, повені, урагани). Дослідження причин і наслідків кліматичних змін дозволяє прогнозувати певні зміни в майбутньому, дає змогу до певної міри управляти кліматичною мінливістю і ризиками, пристосовуватися (адаптуватися) до них.

Згідно прогнозів провідних міжнародних наукових центрів з дослідження клімату, протягом наступного століття температура підвищиться на 2-5 градусів за Цельсієм. Такі темпи глобального потепління спричинять серйозні кліматичні зміни і різні екосистеми опиняться під загрозою зникнення.

Сьогодні можна зі впевненістю сказати, що значні кліматичні зміни вже відбуваються. Тому потрібно замислитися та зрозуміти, що людство не має права використовувати атмосферу планети для забруднення. Якщо не розпочати активно діяти, то вже незабаром можна наблизитись до тої межі, коли глобальну зміну клімату зупинити буде вже неможливо і життя на планеті у майбутньому буде під загрозою.

Більше того, сучасні прогнози настання несприятливих метеорологічних явищ вказують на необхідність сприймати їх за норму сьогодення. Виникає потреба в розробленні та реалізації плану заходів з адаптації до зміни клімату

Джерела інформації:

1. Балабух В.О. Зміна інтенсивності конвекції в Україні: причини та наслідки. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://meteo.gov.ua/files/content/docs/Vinnitsa/UkrGMI.pdf>
2. П'ятинаціональне повідомлення України з питань зміни клімату, 2009.
3. Причини зміни клімату / [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://climatechange.ru/node/118>.
4. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://necu.org.ua/climate/>
5. Букша И.Ф. Изменение климата и лесное хозяйство Украины // – Львів : РВВ НАНУ України. – 2009. – Вип. 7. – С.11 – 17.

*Кульченко І. студентка І курсу мНЗ-1 групи
наук. керівник – М. В. Питуляк, к. г. н., доц.*

ПРИРОДНО РЕКРЕАЦІЙНО-ТУРИСТИЧНІ РЕСУРСИ ШАЦЬКОГО ПООЗЕР'Я

Метою статті є аналіз природних рекреаційно-туристичних ресурсів Шацького поозер'я та їх сучасного стану.

Виклад основного матеріалу. За Бейдиком О.О (1997): «Рекреаційно-туристичні ресурси — це об'єкти та явища природного, природно-антропогенного та соціального походження, що використовуються для туризму, лікування, оздоровлення та впливають на територіальну організацію рекреаційної діяльності, формування рекреаційних районів і центрів, їх спеціалізацію та економічну ефективність»[1]. Природні ресурси є основою розвитку рекреаційно-туристичної сфери. Природні ресурси використовуються для задоволення певних потреб людини, відновлення фізичних і духовних сил.

Серед природних ресурсів які мають величезний вплив на розвиток рекреаційно-туристичної сфери особливе значення мають: водні, ландшафтні, орографічні, лісові, кліматичні, фауністичні, флористичні ресурси.

Природно-кліматичні та історичні умови створили на території Шацького поозер'я потужну ресурсну базу для розвитку туристично-рекреаційної індустрії, та розбудови належної інфраструктури. Особливий вплив на розвиток туризму і рекреації мають орографічні ресурси.

Шацьке поозер'я являє собою зандрову рівнину в межах Поліської низовини. Центральна частина характеризується поширенням озерних карстових улоговин, які утворилися у крейдових відкладах. Озера, що лежать серед болотних ландшафтів, утворилися внаслідок нагромадження алювію і підвищення рівня ґрунтових вод, за

умов незначного похилу території й відсутності постійного стоку. Береги Шацьких озер низькі, пологі, складені піщаним, піщано-гальковим і біогенним матеріалом.

Важливе значення на самопочуття людини відіграє клімат. Клімат Шацьких озер помірно-континентальний, з м'якою зимою і теплим літом. Середньорічна температура повітря становить 7,4°C, найнижча вона у січні (-4,9 °C), найвища — в липні (+18,0 °C). У середньому за рік випадає 560 мм атмосферних опадів, найменше — у березні, найбільше — в липні. Щороку утворюється сніговий покрив. Відносна вологість повітря в середньому за рік становить 78%, найменша вона у травні (64%), найбільша — у грудні (89%). Найменша хмарність спостерігається в серпні, найбільша — в грудні. Найбільшу повторюваність у селищі мають вітри із заходу, найменшу — з північного сходу. Найбільша швидкість вітру — у листопаді, найменша — влітку. У січні вона в середньому становить 4,1 м/с, у липні — 2,8 м/с. Спостереження за погодою веде метеостанція в Світязі.

Таблиця 1

Показники клімату Шацького поозер'я [3].

Показник	Місяці												Рік
	С	Л	Б	К	Т	Ч	Л	С	В	Ж	Л	Г	
Середній максимум, °C	-2	-1	3	11	18	20	22	22	17	11	4	0	10
Середня температура, °C	-4,9	-3,5	0,9	8,0	13,8	16,8	18,0	17,4	13,3	7,9	2,6	-2	7,4
Середній мінімум, °C	-7	-6	-1	3	8	11	14	12	9	4	0	-4	3
Норма опадів, мм	31	31	27	39	60	68	76	61	56	37	36	38	560

Водні ресурси є надзвичайно важливою невід'ємною складовою природних рекреаційних ресурсів. Рекреаційні ресурси Шацького поозер'я представлені групою з понад 30 озер у північно-західній частині Шацького району Волинської області, у межиріччі Прип'яті й Західного Бугу, поблизу смт. Шацьк. Шацькі озера розташовані серед лісових масивів, де побудовано багато санаторіїв і таборів відпочинку. Територія, на якій розташовані озера, називається Шацьким поозер'ям. Найбільші з Шацьких озер:

- ✓ Світязь (пл. 27,5 км², друга за розміром природна водойма в Україні після озера Ялпуг),
- ✓ Пулемецьке озеро (пл. 16,3 км²),
- ✓ Луки (пл. 6,8 км²),
- ✓ Люцимир (пл. 4,3 км²),
- ✓ Остров'янське озеро (пл. 2,5 км²),
- ✓ Кримне (пл. 1,44 км²),
- ✓ Пісочне озеро (пл. 1,86 км²).

Шацькі озера живляться атмосферними і підземними водами, а також за рахунок водообміну по каналах, якими сполучені окремі озера. Влітку вода добре прогрівається, взимку Шацькі озера замерзають.

Дослідження хімічного складу озерних вод показало, що мінералізація води помірна або знижена, її величина коливається від 75 — 125 до 200–250 мг/дм³ [4].

Колір води змінюється від жовтуватого-зеленого у мілководних озерах до смарагдово-зеленого у глибоких. Дно вкрите переважно піщано-мулистими відкладами, торфовими й сапропелевими мулами.

В цілому, в Шацьких озерах зберігається досить висока якість води, оскільки поряд немає значних джерел забруднення, а статус національного природного парку сприяє охороні вод.

Біологічні ресурси (флористичні та фауністичні ресурси) – це ресурси живої природи, які представлені для задоволення духовних потреб, оздоровчо-лікування та організації окремих видів туризму.

На території Шацьких озер створено рибницькі господарства, зокрема ставково-рибницьке господарство з розплідником «Ладинка». На берегах Шацьких озер є місця гніздування водоплавних птахів (диких качок та гусей, білих лебедів

тощо). Більша частина Шацьких озер знаходиться у складі Шацького природного національного парку з площею 48 977 га.

Сучасний рослинний покрив парку відзначається мозаїчністю та різноманітністю: ліси займають 27472,8 га (56,1% території парку), болота — 1344,3 га (2,7%), водойми (озера, ставки, канали) — 6932,5 га (14,1%) [4]. Решта площі зайнята під сільськогосподарськими угіддями, населеними пунктами, садибами, дорогами тощо.

Висновки. Проведено аналіз природних рекреаційно-туристичних ресурсів Шацького поозер'я.

Сучасний стан освоєння рекреаційних ресурсів Шацького поозер'я є на досить високому рівні. Цьому сприяє достатня забезпеченість території природними рекреаційними ресурсами: водними, лісовими, кліматичними. Багатство та різноманітність рекреаційних ресурсів визначатимуть розвиток рекреації та туризму Шацького поозер'я і в майбутньому.

Рекреаційно-туристичний потенціал Шацького поозер'я сприяє розвитку таких видів рекреації і туризму – пізнавального, оздоровчого, екологічного та інших.

Джерела інформації:

1. Бейдик О.О. Рекреаційно-туристські ресурси України: методологія та методика аналізу, термінологія, районування. / О.О.Бейдик. – К.: ВПЦ “Київ. ун-т”, 2001. – 395 с.
2. Шацьке поозер'я. Т. 1 : Геологічна будова та гідрогеологічні умови : монографія / І. І. Залеський, Ф. В. Зузук, В. Г. Мельничук, В. В. Матеюк, Г. І. Бровко. – Луцьк : Східноєв-роп. нац. ун-т ім. Лесі Українки, 2014. – 190 с.
3. Клімат Шацького національного природного парку / Я. О. Мольчак, Б. П. Клімчук, Н. А. Тарасюк. – Луцьк : РВВ «Вежа» ВДУ ім. Лесі Українки, 1995.– 146 с.
4. Нетробчук І. Екологічна оцінка якості води Шацьких озер / І. Нетробчук, І. Боярин // Озера й штучні водойми України: сучасний стан і антропогенні зміни : матеріали І Міжнар. наук.-практ. конф., 22–24 трав. 2008 р. – Луцьк : РВВ «Вежа» Волин. нац. ун-ту ім. Лесі Українки, 2008. – С. 248–253.

*Лежак О. магістр 1 курсу заочної форми навчання
наук. керівник - Н.Б.Таранова, к. г. н., доц.*

ФІЗИКО-ГЕОГРАФІЧНИЙ ОПИС РАЙОНУ АЕРОДРОМУ АМСЦ «ТЕРНОПІЛЬ»

Мета статті: здійснити фізико-географічний опис району аеродрому АМСЦ «Тернопіль».

Виклад основного матеріалу. Аеродром Тернопіль розміщений на відстані 7,5 км у південно-східному напрямку від центру м. Тернопіль.

Аеродром Тернопіль є неконтрольованим цивільним аеродромом AFIS, на якому надається польотно-інформаційне обслуговування та аварійне обслуговування повітряного руху.

Географічні координати контрольної точки аеродрому (КТА):

широта (φ) – 49° 31'30,01"N;

довгота (λ) – 025° 41'56,41"E;

висота КТА - +320,6м;

магнітне схилення - +5°26'.

Аеродром Тернопіль занесений в АІР України. Має одну злітно-посадкову смугу (ЗПС) класу Г зі штучним покриттям (ШЗПС), розміром 2008x42м.

Істинний азимут ШЗПС 105°01'18", 285°01'18".

Висота порогів ШЗПС:

з МК-10° - +326,7м над рівнем моря;

з МК-28° - +311,3м над рівнем моря.

Системою точного заходу на посадку аеродром Тернопіль не обладнаний.

ЗПС обладнана системою ВМІ типу М-2, яка не ліцензована і не використовується.

У 2004 році аеропорт отримав статус міжнародного.

Аеродром сертифікований 11.02.2013 р. терміном на 3 роки і готовий до прийняття повітряних суден максимальною злітною масою до 64,9 тон типу Л-410, Ан-28, Ан-24, Ан-2, Ан-26, Ан-30, Ан-72, Ан-32, Як-40, Як-42, Ан-12, Ан-140, Ан-148,